

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ,
ЗА СОБОРНІСТЬ,
ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

ОДИН ЗА
ВСІХ, ВСІ ЗА
ОДНОГО

РІК XXXI. Ч. 46. СКРЕНТОН, ПА., ЧЕТВЕР, 24 КВІТНЯ, 1941.

ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS

SCRANTON, PA., THURSDAY, APRIL 24, 1941. XXXI YEAR. No. 46.

БРИТІЙСЬКО-ГРЕЦЬКА ОБОРОНА ЗА- ЛОМИЛАСЬ ПІД НАПОРОМ ПЕРЕМОЖ- НИХ СИЛ, ЧАСТИНА ГРЕЦЬКИХ ВІЙСЬК ОКУРЕНА

НІМЦІ ЗАЙМАЮТЬ ГРЕЦЬКИЙ ОСТРОВ БІЛІ
ДАРДАНЕЛІВ; У РИМІ ЗАПОВІДАЮТЬ БЛИЗЬКУ
АКЦІЮ ПРОТИ ТУРЕЧЧИНИ

УРЯД ПЕТЕНА ПОБОЮЄТЬСЯ, ЩО НІМЦІ ПІДГО-
ТОВЛЯЮТЬ ПЕРЕВОРОТ У ВІШІ

Аліантські (бритійсько-грецькі) війська не видержали напору без порівняння більших і ліпше озброєних німецьких сил у середній Греції і відступили на нову оборонну лінію, не цілих сто миль на північ від грецької столиці Атини.

Хоча ця нова лінія значно нижча і дає певні вигоди для оборони, британські повідомлення не закривають факту, що це остання нагода спинити німецький наступ. З огляду на переважні німецькі сили вигляди на успіх не великі. Становище аліантських військ ще тим погіршилося, що німцям вдалось оточити і відрізати частину грецької армії, яка боролась в Албанії.

Бій під Термопіліями

Нова оборонна лінія аліантів у Греції переходить через славний у грецькій історії проміжок Термопілі, що колись був одинокою дорогою з півночі до Атен. Чотириста років перед Христом в цьому проміжку 300 грецьких воїнів під проводом спартанського короля Леоніда ставили чолом багатовищній перській армії і всі загинули, лишаючи по вічні часи героїчний приклад повсякчас за батьківщину.

Біля того самого проміжку йдуть тепер найбільш завзяті атаки німців. До наступу німці стягнули біля тисячки тяжких танків, що вдасятеро перевищують силу противника. Така кількість німецьких літаків обчислюють на добру тисячку, проти чого британці мають не більше як 150 літаків.

Грецька армія в Албанії отруєна

Німецькі повідомлення впевняють, що німцям вдалось відтягти й оточити ті грецькі війська, що боролись проти італійців в Албанії.

Грецькі відділи в Албанії відступали повільніше перед італійцями і залишилися значно вище на півночі в той час, як східна частина аліантського фронту мусіла відступати швидше перед німцями. Це використали німці, вбили скіном в середину аліантського фронту та обійшли ззаду ті грецькі частини, що відступали з Албанії.

Вчора появилася чутка з Берліна, що оточені грецькі відділи піддалися.

Підготовляють перевіз британського війська

Разом з тим, як німецька армія посувається в глибину Греції, для британської армії стає кучкою справа, як вивести війська з Греції.

Коли якийсь місяць тому в Греції появилася транспорт британського війська, німці заповідали, що не допустять до повторення того, що в червні минулого року вдалось зробити британцям у французькій

НАПРУЖЕННЯ МІЖ ЕС- ПАНІЄЮ ТА ПОРТУ- ГАЛІЄЮ

В останні часи еспанська преса, вихваляючи успіхи німців на Балкані, все більше жадає від уряду тіснішої співпраці з Німеччиною й приступлення до "осі". Поруч з тим нападає на Португалію за нахил в бік Англії, жадає від Португалії вибрати між Лондоном і Мадридом, бо Мадрид не в одній лінії з Лондоном. Еспанські фашисти отверто пропаяють обсадження Португалії.

ВТІК НІМЕЦЬКИЙ ЛЕТУН

Німецький летун Фон Верра, який втік з Канади до Сполучених Держав і знаходився тут на волі під залогом 10,000 доларів, втік звідти до Перу. Помогли йому в цьому урядові німецького консуляту, який заложив повищу суму за Фона Верра. Американський генеральний прокуратор заявив, що це є поважним порушенням міжнародної етикетки, та що від тепер в подібних випадках не будуть випускати німців під загогою.

ну мотору, внаслідок чого машина, перебувши кількасот миль дороги, стає непридатною. Тим чином німецька армія, опинившись на кордоні Єгипту, є тепер цілком залежною від доставки нових машин. Британці звернули всю увагу на нищення кораблів з транспортними і майже припинили доставки.

Загроза перевороту в Віші

З Віші подають, що уряд Петена проголосив стан надзвичайного поготівля в столиці некупованої Франції та розставив на вулицях війська з машинними кісками.

Німецький уряд виступив на днях з новими жаданнями до уряду Петена, вимагаючи переговорів у справі тіснішої "співпраці". Є теж поголоски, що Гітлер хоче заключити з Францією "мировий договір", який має гарантувати Німеччині тривку контролю над Францією. Коли б уряд Петена ставив опір цим планам, буде влаштований за німецьким починком "переворот" і на місце Петена зявиться ще більш податливий уряд.

СССР ПЕРЕВОЗИТЬ ВІЙСЬКО З ДАЛЕ- КОГО СХОДУ

З Токіо повідомляють, що СССР перевозить великі військові відділи з Далекого Сходу в напрямку до Європи. Ця вістка підтверджується повідомленням німецького консуля в Шангаю, що всі совітські візи на проїзд через СССР до Німеччини з 17-го квітня до 3-го травня скасовані. Перехід через кордон з Манчжуою в СССР закрито. Дехто висловлює здогад, що війська перевозяться на західний кордон проти Німеччини, але більше правдоподібною є друга версія, подана з Токіо, що війська перевозяться на кордони з Іраном, який по умові СССР з Німеччиною має перейти в руки СССР в нагороду за дозвіл німцям забрати Балкан.

ІНСПЕКЦІЯ СОВІТСЬКОГО КОРДОНУ

З Берліну повідомляють, що міністер озброєння, інженер Фриц Тодт, який збудував "лінію Зігфріда", відлетів разом з трьома помічниками для огляду німецьких укріплень на совітському кордоні. Він відвідає всі фортеці й укріплення від Остреленки до Перемишля. По цій лінії будуться різні укріплення з першого дня завоювання Польщі.

ТРЕТІЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ ОЖИВАЄ

Німецька пресова служба повідомляє, що генеральний секретар комінтерну, Юрій Дмитров, побував в Югославії перед вступом туди німецьких військ і звідти налагодив пропаганду в Болгарії. Видано було летючки, в яких закликали до спротиву німецькій навалі.

Чеські часописи повідомляють, що з Москви в останні часи ведеться пропаганда чеською мовою, звернуто до чеського населення, в якій висвітлюється поглядом Москви на сучасну міжнародну ситуацію. Окрім того з Вільна, Баранович та Ковно по німецьких промовляють колишній редактор кляйпедського часопису "Дампфботе".

В цей спосіб Сталін думає заспокоїти нарастаюче невдоволення серед комуністичних партій Європи.

МЯГКОВУГІЛЬНІ ПЕРЕ- ГОВОРИ ПІД НАТИС- КОМ УРЯДУ

Президент Розевелт завізав південних мягковугільних оперейторів і юнію негайно відновити переговори і заключити контракт, який дозволить би відчинити шахти вже на другий тиждень. Обидві сторони послухали заклик і почали конференції у Вашингтоні і Нью Йорку. Сенатська комісія оборони повідомила провідників юнії і оперейторів, що покличе їх на переслухання вже в цю п'ятницю, якщо вони до того часу не складуть між собою умови. На переслуханнях вони мусітимуть під присягою і прилюдно виявити всі причини, які стримують замирення в мягковугільній індустрії.

ЛІСОВІ ПОЖАРИ

Лісові пожеги у східних степах наробили шкоди на біля шість мільйонів доларів. Кількасот будинків в околиці Лейквуд, Нью Іджипт, Лейкгірст та інших міст у південному Нью Джерзі знищено. Були також жертви в людях. Якийсь час великі гангари американської летунської стації в Лейкгірст були під загрозою вогню. Власти просліджують, чи декотрих з тих пожегарів не викликано підпалом.

Вогні в лісах стейтів Нью Йорк, Пенсильвенія, Коннектикат, Масачузетс і Нью Гемпшир у більшості погашено.

ПІСЛЯ ВБИВСТВА ДЖОНА АРЕНИ

Слідство в справі вбивства італійського редактора Джона Арені в Шикаго показує, що він був довгий час прихильником фашистської організації. Розійшовся з нею після того, як були розкриті всілякі надужиття з фондами, які італійський консулят і фашистської організації збирали на допомогу італійському уряду. Арені тоді почав розкривати надужиття фашистської команди у своїй газеті, перед представниками американської влади і комітету Даеса. Його противники кажуть, що він робив це з пімсти. Приятелі Арені твердять, що ті надужиття розкрили йому очі на нечесність фашистських провідників і він щиро покинув фашизм.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ПРОЄКТУ НОВИХ ФЕДЕРАЛЬНИХ ПОДАТКІВ

З Вашингтону повідомляють про гостру опозицію проти проєкту податків, якими федеральний уряд хоче покрити кошти озброєння і допомоги Англії. Вправді дотепер не відомо ще точно, як ті податки мали б виглядати, однак з поінформованих кол поширились вже вістки, що оплати від всіх приходів будуть значно вищі і що люде з невеликими заробітками готові платити п'ять і шість разів більше, як дотепер.

Деякі конгресмени й сенатори є за тим, щоб повищі податки розділити інакше, та щоб люде з невеликими приходами не платили стільки, скільки пропонує уряд.

Окрім безпосереднього податку на заробітки, державна скарбниця планує підвищу оплат від газоліни, вина, пива, горілки, тютюну, нових автомобілів, телефонічних оплат, телеграм, сірників, радіо й інших предметів вигоди й розкоші.

АНГЛІЯ ПЕРЕМОЖЕ ПРИ АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОМО- ЦІ, КАЖЕ РОЗЕВЕЛТ

На прямий запит, що він думає про теперішнє положення в світі наслідком німецьких перемог на Балкані, президент Розевелт заявив, що Англія може виграти війну, коли дістане достаточну американську поміч. Одна виграна чи програна битва не рішить вислід теперішнього змагання. Окрім воєнних звідомлень треба також читати історію, яка показує перебіг великих воєн, зміне щастя, побіди й поразки, поки накінець прийде остаточний вислід.

Війну можна виграти, на думку Розевелта, тільки через

постійну та повну підтримку теперішніх оборонців демократії, якими є головню Англія. Вона мусить далі діставати як найповнішу американську підтримку в зброї і воєнних матеріалах.

На запит про американські конвої для транспортів зброї і амуніції, президент не дав отвертої відповіді. Припускають, що він і уряд взагалі чекають, коли американська публіка опінія звикне до цієї думки. Її оживить більша активність противників конвоїв, які організуються під проводом полковника Линдберга.

СТАЛІН КАЖЕ, ЩО ВІН АЗІЯТ

Японські газети переповідають останню розмову, яку Сталін мав з японським міністром Матсуока після підписання договору. Матсуока оповідав, що після формальностей почалась випивка. Матсуока пив вино, а Сталін якийсь "червоний напиток". Сталін випив на здоров'я Матсуоки, а потім японського цисаря.

"Я пю цюнебуду, — заявив Матсуока, — коли це за цисаря."

Пізніше Матсуока сказав Сталінові:

"Мир заключено. Я не говорю неправди. Коли говорю неправду, моя голова буде твоя. Коли ти говориш неправду, я прийду по твою голову."

Сталіна це збентежило:

"Моя голова важна для мого краю, так як твоя важна для твого. Тому стараймось затримати наші голови на п'єдах."

Після того Сталін додав:

"Ти азіят і я таксамо азіят." На це Матсуока відповів:

"Ми всі азіяти. Випиймо на здоров'я азіятів!"

АРМІЯ ГОТОВА

Генерал Маршал, начальник штабу американської армії, заявив перед сенатською комісією, що деякі моторизовані відділи армії вже вишколені і приготовані для боевих дій. Ще цього року Америка матиме чотири панцирні дивізії.

СПІР ЗА СТРАЙК У ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС

Юнія автомобілевих робітників заповіла на другий тиждень страйк у фабриках компанії Джeneral Моторс, якщо до того часу не буде заключений новий контракт. Департамент праці стейту Мишиген видав заборону такого страйку, кажучи, що Джeneral Моторс працює над замовленнями, важними для оборони держави, і тому між відповідниками і початком страйку мусить пройти 30 днів.

Голова автомобілевої юнії, Томас, каже, що робітники при військових замовленнях не вийдуть на страйк і стримують працю тільки у відділах, які працюють над приватними замовленнями.

Говернор стейту Мишиген каже, що вся автомобілева індустрія "оборонна", тому треба додержати "охолоджуючого періоду" та пробувати мирної залагоди спору.

ВАТИКАН ОСКАРЖУЄ РЕ- ЖІМ НАЦИСТІВ

Офіційне радіо з Ватикану повідомляє, що в Німеччині всі установи, зв'язані з релігією, закриті. Монастирі скасовані. В Австрії в останні часи закрито решту коло 40 релігійних громад. Всіх, кого підозрівають, що має відносини до релігійних справ, взято під нагляд. Те саме роблять в окупованих краях.

ХАРЧІ З АМЕРИКИ ДЛЯ ГОЛОДНИХ У ФРАНЦІЇ

Справа посилки харчів для голодного населення в некупованій Франції є далі предметом суперечки в Америці і в Європі. На образку бачимо зліва похід прихильників харчевих посилок до Європи підчас маршу до Вашингтону. Демонстранти передали британському і німецькому посольствам жадання пропуску харчів. — Зправа: В ньюйорській пристані ладують мішки з мукою на французький корабель для некупованої Франції.

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

Орган Українського Робітничого Союзу в Скрантон, Па. Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу, за винятком державних американських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office at Scranton, Pa., under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

НАРОДНА ВОЛЯ

ПЕРЕДПЛАТА:
В Сполучених Державах з виїм-
ком Скрантон, Па., на рік \$3.00
на пів року \$1.50
В Канаді, за границю і в Скран-
тон, Па., на рік \$5.00
на пів року \$2.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States (except
Scranton, Pa.), per year \$3.00
Per 6 months \$1.50
In Canada, foreign countries and
in Scranton, Pa., per year \$5.00
Per 6 months \$2.50

Ціна поодинокого числа 3 центи

Single copy 3 cents

Телефон: 2-8897

Telephone: 2-8897

Адреса — Address

NARODNA WOLA, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

За оголошення редакції не відповідає

БОЛЬШЕВИЦЬКА ЗАЯВА

Пояснення офіційним органом московських більшовиків, совісько-японського договору остаточно устало місце Росії і комуністичної партії в тому "новому ладі", який стараються створити диктатори. Відповідаючи на голоси преси в не-диктаторських країнах "Правда" заявила, що договір з Японією має ось яке значіння:

Наслідком закінчення совісько-японського договору, лондонський і Вашингтонський політиками помішались всі карти. Договір являється могучим зброєю миру і це не подобається закордонним політичним колам, які хочуть не обмежити війну, а поширити, втягаючи в неї СССР.

"Ці історичні рішення показує всю недоречність здогадів, що совісько-японський договір спрямований проти Німеччини... (американці) бояться за свої інтереси на Співкітній океані та бажають відвернути увагу Японії і викликати конфлікт між нею і СССР."

А хитрі комуністи, під проводом "геніального Сталіна", прозорливі всі ті підступи, замирилися з Японією і дали їй можливість підтримати мир — нападом на решту Хіні, Індохіну, південно-паціфічні острови і Малаю. Це називає "Правда" "мирною політикою СССР" і хоче, щоб хтось цьому вірив.

Большевицям у цю пору цілком не треба було запевняти святоцим договором Японію, що вони її не зачеплять. Вона, виснажена війною в Хіні, непереносна, що зробить Москва, залучена в авантюру в Індохіні, яка грозить їй конфліктом з Англією, а особливо з Сполученими Державами, певно два рази думала б, заки почала б якісь військові кроки в південній частині Спокійного океану. Без забезпечення Японії з боку СССР мир у тій частині світа був би більше тривкий, ніж в Європі і в західній Азії.

Шойно совіський договір зрушив ту рівновагу і розв'язав Японії руки. Вона зможе тепер безпечно лізти в Хіну і на південь від неї, з чого майже певно вибухне війна.

Деякі коментатори рахували, що Свіський Союз тому замирився з Японією, щоб пильніше слідити за подіями на Балкані. Були навіть такі оптимісти, що сподівались якоїсь загрози Гітлерові з боку Москви. Це шкодило Гітлерові в опінії підбитих ним народів і комуністична "Правда" поспішила йому з рятунком. Заява про "недоречність здогадів, що совісько-японський договір спрямований проти Німеччини", має на меті остаточно знівечити надії, які на "славянського брата" могли мати чехи, словаки, хорвати, серби чи болгар. Вони тепер будуть знати, що "зберігаючи мир", Росія дала вільну руку Гітлерові на Балкані, а японцям в Азії.

Для американських політиків заява "Правди" повинна бути кінцем надій, що диктаторську Москву можна буде коли не повернути проти фашистів, то бодай зробити нейтральною. Тепер вже всякому мусить бути ясно, що не тільки німецькі летуни нападають на Англію при допомозі російської газоліни, але що те саме будуть робити японські авіатори, коли їм буде треба кидати бомби на американські чи англійські посілості. Зрештою це не новина: бомбардували вже кілька літ тому італійські етіопців з літаків, що їх гнала кавказька нафта! Робили це в час, коли нійорські комуністи виносили облудні протести проти фашистської агресії. А й тепер всілякі панове Майнори та їх колеги певно будуть протестувати проти "англо-американського імперіялізму", коли Сполучені Держави і Велика Британія найдуться в конфлікті з японським імперіялізмом. Це ж їх "мирова політика".

Також певно "мировою політикою" в очах комуністів буде, коли червона армія рушить на Туреччину або Персію і зачне пробиватись у сторону Індійського океану. Такий напрям і таке місце визначив Росії Гітлер у своїй "новому ладі". Для Японії він призначив східну Азію, собі оставив західну і центральну Європу, Росії залишив Східну Європу і середню Азію з виходом на Перський залив. Кажуть, що червона армія вже зайняла смугу північної Персії. І не буде дива, коли Сталін у гармонії з Гітлером зачнуть похід на ту частину світа, а здивований світ прочитає в комуністичних газетах, що так "забезпечується мир" і що спротив нацистичним і большевицьким завойованням це — імперіялізм.

ПЕРЕСТОРОГА ПРЕЗИДЕНТА

У своїй черговій розмові з газетними кореспондентами президент Розевелт звернув їх увагу на те, що внаслідок війни не можна заповідати на підставі звітів з фронту з одного дня чи тижня. У війні бувають перемоги й поразки, та рідко коли одна з

них рішає про долю війни. В теперішньому змаганні між демократіями і диктаторами Гітлер добився знову важних перемог на Балкані. Та тим він ще далеко не виграв війни.

Проти Гітлера стоїть ще далі ненарушена, коли не збільшена морська сила Англії, її нова, добре вишколена й заосмортена армія і — промислова могутність Сполучених Держав. Змагання на Балкані коштувало Гітлера куди більше сил і напруги, ніж Англію. Його втрати в людях і матеріялах теж куди більші. Що найважливіше, він мусів згяти на підготовку балканського походу і на війну багато часу й матеріялу, які поза часовою окупацією кількох країн не наблизили його до остаточної цілі війни, себто до перемоги над Англією.

Таких походів і перемог може бути більше. Вони виглядають могутньо на мапі і грізно в німецьких воєнних звідомленнях. Однак по них, як слушно каже Розевелт, не можна заповідати кінця війни. Двадцять-п'ять років тому, після подібних перемог над Росією, Сербією і Румунією, все таки прийшов розвал могутності кайзера. Сталось це півтора року після того, як Америка пустила в рух свою індустріяльну військову машину. Американські промисловці і генерали кажуть, що вона вже незабаром буде в повному ході.

ОБЛИЧЧА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ В АМЕРИЦІ

Так можна назвати останнє квітнєве число часопису "Юк-рейнієн Лайф". У ньому найповніше показано зовнішній образ і внутрішній зміст української демократії в Америці. Що вона є, чим живе, що діє, про що мріє. Її світогляд і діяльність.

Її погляд на походження українського народу відбито в надзвичайно цінній розмові професора Єйльського університету Юрія Вернадського, сина бувшого голови Всеукраїнської Академії Наук у Києві А. Вернадського, з співробітником "Юкрейнієн Лайф", Д. Горбайчуком.

Професор Ю. Вернадський виразно стверджує ріжницю між українцями й русськими, подає походження народної назви "Україна" й офіційних назв "Русь" та "Малоросія". Стверджує, що року 1654 Україна увійшла в союз з московським царем, як самостійна держава, і залишилася окремою державою в тім союзі аж до кінця 18-го століття. Підкреслює соціальні причини революції Б. Хмельницького, відсутність антисемітизму серед українських мас, труднощі політичного порозуміння між слав'янами, потребу їх культурної співпраці й особливо потребу заснування в Америці українського наукового осередку.

Погляд проф. Ю. Вернадського є безперечно викладом того, що дала до цього часу наука про історію України. Основою його є праці визначних російських істориків В. Ключевського, С. Платонова, а з українських — М. Грушевського. В основі погляди проф. Ю. Вернадського не розходяться з тим розумінням української історії, який більше вже сотні літ промовляє шлях українська наука.

І це приємно ствердити. Особливо тепер, коли російська чорна сотня почала ширити отруту непошани до українського народу в сучасному й минулому. Інтерв'ю проф. Ю. Вернадського є цінною прислугою демократії всіх народів у її боротьбі з застарілими забобонами нацистичних шовінізмів.

Якою є сучасна українська демократія, показують передовиці та "Топікс оф ди Монт" ред. С. Дроботія. В передовиці вітається Югославію за те, що вона, цілком усвідомлюючи всі невідомості й тягарі боротьби з нацистичною німецькою військовою машиною, не капітулювала перед хижачим кулаком, а стала в оборону своєї свободи й людської гідності. Хоч як тяжкі дні переживає Югославія в цей час — майбутнє її буде радісним, бо вона не зрадила сама себе, не зрадила ідей людського по-

ступу. Поступ переможе. Його перемога поверне Югославії те, що грабується сьогодні.

Своєю передовицею "Юкрейнієн Лайф" підкреслило, що українська демократія почувала себе в одному таборі з тими, на кого падає насильство, хто бореться за свою свободу.

Стаття "Топікс оф ди Монт" критикує недемократичні мрії деякого з тих, що стоять в таборі демократії. В першу чергу мрії генерала Сікорського про віднову Польщі "в старих межах". А слід за тим неясність позиції д-ра Е. Бенеша у відношенні до українського народу та його паді на СССР. Як то демократи, бажаючи знищити диктатури, можуть надіятись на поміч у цій справі від диктатури? Критикує також бездіяльність нових чутків про похід Гітлера на Україну, які розпускаються зі спекулятивною метою большевиками і німцями, та навіть англійцями. Кожен робить це з своєю метою: налякати або обдурити другого.

Погляди української демократії на сучасне світове й українське становище, а також на способи його впорядкування, виразно показані в статтях А. Київського та в передруку заяви М. Січинського в листі до сенатора Дейвиса, що зарекований у протоколах Вашингтонського сенату. Надзвичайно цінний є додаток до цього числа журналу головних ухвал Українського Конгресу у Вашингтоні минулого року, а саме: 1. Політична платформа Конгресу, складена чотирма допомогливими союзами, які скликали Конгрес; 2. Декларация та резолюції Конгресу; 3. Меморандум Конгресу про незалежність України.

В статті А. Київського підкреслюється роль президентів Вилсона та Розевелта в справі пропаганди ідеї самовизначення малих народів і доводить, що шире об'єднання народів для спільного захисту спільних життєвих інтересів можливе тільки на ґрунті добровільного порозуміння всіх народів, а це можливе лише при фактичній самостійності кожного народу. Без самостійності не може бути дійсного вільного союзу народів.

Крім того у цьому числі журналу подано вірєць української літератури з народного побуту (Б. Ленкий), вірєць української творчості в англійській мові (вірш М. Будзаківського), огляд головніших подій з українського життя в останньому місяці, перегляд кращих книжок, становище спорту, інформації з життя У. Р. Союзу та 18 кореспонденцій з різних українських громад в Америці.

Такого повного і яскравого

ПРОТОКОЛ

засідання Виконавчого Комітету У. Р. Союзу з дня 10-го березня 1941

Присутні: заступник голови і управляючий редактор Володимир Левицький, касієр Петро Дучак, фінансовий секретар Степан Корпан і рекордний секретар Теодор Миник.

Заступник голови В. Левицький відкрив засідання і проголосив такі справи до вирішення: 1. Виплата посмертних забезпечень. 2. Виплата запомог з фонду бідних. 3. Ріжні справи.

Виплата посмертного

На підставі одержаних і одобрених смертних документів, на поставлене і піддержане висношення ухвалено виплатити забезпечення правним спадкоємцям по оцих померлих членах:

Відділ:
40 Михайло Коцюк \$ 432.00
62 Юсиф Масюк 1,000.00
146 Мартин Дирваль 1,000.00
199 П. Довжицький 1,000.00
204 Василь Фіцуляк 500.00
205 Михайло Чуба 500.00
206 Микола Дутчак 1,000.00
237 Дмитро Чуренко 500.00

Посмертне по дітях

Відділ:
301 Лавренс Іван Гладун \$10.00

Виплата запомог

На підставі одержаних і одобрених просьб, ухвалено дати запомог оцим хворим членам:

Відділ:
29 Андрій Олива \$20.00
35 Павло Залецький 20.00
36 Евфрозина Жирий 20.00
38 Павло Грицишин 25.00
45 Катерина Кій 10.00
90 Іван Вітушинський 20.00
91 Анастасія Оліярчик 15.00
93 Марія Косовська 20.00
103 Михайло Вітюк 15.00
104 Іван Будкевич 20.00
104 Іван Шаповало (на вкладки) 20.00
114 Андрій Сегаль 15.00
118 Дмитро Лужецкий 20.00
167 Григорій Біловус 20.00
167 Дмитро Старосцяк (на вкладки) 20.00
190 Іван Мічель 15.00
191 Яків Отрок 20.00
195 Роман Беца 20.00
301 Дора Бричка 20.00
309 Микола Шаян 20.00
С Ч Матвій Кіос 20.00
С Ч Яків Семенюк 15.00

Ріжні справи

Відкликані і продані бонди
На поставлене і піддержане висношення ухвалено продати і доручено касієрові т. Петрову Дучакові доставити до банку відкликані бонди:

\$5,000 Nevada California Electric Co. 5%, 1956; \$20,000 U. S. Treasury Bonds, 3½%, 1941-43; \$13,500 U. S. Treasury Bonds, 1½%, 1941; \$5,000 Continental Gas & Electric Co., 5%, 1958; \$5,000 United Light Railway Company, 5½%, 1952. Разом на суму \$48,500.

По вичерпанню всіх справ заступник голови В. Левицький закрив засідання.

Теодор Миник
рек. секр. У. Р. Союзу

образу життя й змагань української демократії в Америці, як в останньому числі "Юкрейнієн Лайф", у коротких, ясних і задокументованих виразах ми ще не мали. В ньому списано все, що стосується українського народу, в розумінні його демократичної частини, тобто його величезної більшості.

Кожен українець повинен мати його при собі. І як тільки хто де почне виявляти які сумніви щодо української справи, повторювати будь які нісенітніці — показати йому останнє число журналу "Юкрейнієн Лайф".

Це число має вартість не місячну, а тривалу.

Н. Григорій

ДАР ДЕЛЕГАТИВ ДЕСЯТОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОМУ РОБІТНИЧОМУ СОЮЗОВИ

Два учасники Конвенції побільшили число приєднаних собою членів, а три нові делегати прислали свої аплікації. Замітне те, що ні один з них не послухав первісного заклик. Народної Волі і ані один не прислав — одної аплікації. Товариші Теодор Радинський, Никола Свистович і Іван Чарнецький приєднали разом не трьох, а дев'ять членів. Це доказ, як вони поважно ставляться до свого становища як делегати і як щиро дбають про свою організацію.

Відділ		Приєднав членів		
Ч.	Ім'я делегата-організатора	Старших	Дітей	Разом
23	Степан Мельник	5	1	6
32	Теодор Радинський	2	2	4
204	Николай Свистович	3		3
224	Лев Галанджий	2		2
232	Іван Чарнецький	2		2
292	Данило Лобай	2		2
	Дмитро Гайовий (Гол. Радний)		2	2
27	Стефан Кохан	1	1	2
79	Григорій Тернопільський	1		1
82	Олекса Матейко	1		1
186	Ілько Горбань	1		1
308	Семеон Батрин	1		1

Разом з аплікаціями нових членів наспіли також листи від деяких делегатів, які містимо далі.

Коли вже моє ім'я було згадане між делегатами-організаторами, що приєднали нових членів до У. Р. Союзу, я на цьому місці хочу заявити, що вповні підтримую заклик Народної Волі, щоб кожний делегат на Десяті Конвенції нашої організації старався приєднати що найменше одного члена. Крім двох членів, яких я приєднав, буду старатись вислати ще більше аплікацій перед конвенцією.

Підтримую також пропозицію тов. Л. Безручка, щоб кожний делегат на конвенцію придбав бодай одного передплатника для "Юкрейнієн Лайф". Цей журнал є гордістю американських українців і всім нам треба подбати, щоб він був як найбільше розповсюджений та стояв фінансово на власних ногах. На днях я придбав двох передплатників для журналу і буду старатись дістати більше передплат.

Данило Лобай

делегат 292-го, 263-го і 299-го відділів

Торонто, Онтаріо.

2

Посилаю Вам ще третю декларацію і прошу тих трьох членів, що я їх вписав в березню і квітні, записати мені на рахунок дару делегатів У. Р. Союзу. Я думаю, що кожний делегат міг би вписати бодай три члени. Він за те не тільки дістане організаторську нагороду, але виконає корисну роботу для добра організації. До побачення на конвенції.

Николай Свистович

Проситься делегатів, які приєднують членів згідно зі згаданим вище закликом, щоб прислали аплікації тих членів окремо, на адресу рекордного секретаря, т. Т. Миника. Тоді не буде ніякої помилки і приєднані члени будуть зараховані їм згідно з їх бажанням, та будуть проголошені в газеті.

МОСКВА ХОТІЛА ДОГОВОРУ З ЯПОНІЄЮ

Японський міністер Матсуюка, вернувшись до Манчжуку, розповів, що договору з СССР він досягнув несподівано за десять хвилин. Пішов до Сталіна й Молотова подякувати перед відїздом за тепле прийняття. І розмова, яка з того почалася, скінчилася договором. СССР, мовляв, не має нічого проти Японії й "осі". Збільшує своє озброєння лише в зв'язку з загальним світовим напруженням.

Деякі часописи підкреслюють, що коли Матсуюка каже правду про те, як досягнув договору, то це свідчить, що СССР того договору потребував, щоб мати спокій на Дале-

ЛУЖИЦЬКІ СЕРБИ БОРЮТЬСЯ ЗА СВОБОДУ

Лужицькі серби, що цілком оточені німецьким морем населення, перебувають під німецькою диктатурою в кількості 180,000 душ. Вони зберглися всупереч всім асиміляційним насильствам німецького уряду. Тепер їх організації видали відозву, в якій заявляють, що не примиряться й не примиряться з режимом насильства, не зважаючи на всі репресії, арешти, заборону сербсько-лужицької преси й мови навіть по костелах. Всі надії свої покладають на перемогу демократії.

кому Сході і забрати звідти частину війська в інше місце.

НАЙБІЛЬШИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ АМЕРИКИ

Новий військовий корабель "Норт Кароліна" під час недавнього спущення на воду в Брукліні. Корабель має 35 тисяч тон поємності і є найбільшим кораблем американської військової флоти. Це перший знові 17 великих кораблів, що наводяться в будові згідно з ухвалою конгресу.

ПРОЄКТИ НА ДЕСЯТУ КОНВЕНЦІЮ У. Р. СОЮЗА

8

Відділ 221, Кемден, Н. Дж.

1. До параграфу 11 додати, що можна приймати в члені У. Р. Союзу всіх славян, а не тільки українців. Тоді можна буде дістати більше членів до У. Р. Союзу.

2. 34-ий параграф треба змінити так, щоб можна було платити вклади за кого не будь і хто не будь. Тоді не буде клопоту по відділах і можна буде організувати більше членів до У. Р. С.

3. До фонду бідних (параграф 39) треба додати одного цента з якогось іншого фонду, щоб можна дати більшу поміч хворим членам. Тепер більше членів старіється і більше хоріе.

4. Делегат на конвенцію повинен бути вибраний з відділу, котрий має що найменше 35 членів, так як було вперше. Тоді відділи будуть старістися з організувати більше членів до свого відділу, щоб могли вибрати делегата.

5. Щоб членам, котрі належать до У. Р. Союзу більше як три роки, виплатити дивіденди, без ріжниць, на яку суму забезпечені і щоб старим членам, виплатити якусь суму з їх посмертного за життя, але щоб вони платили далі ті самі вклади до У. Р. Союзу.

6. Щоб відділовим секретарям платив У. Р. Союз, а не відділ.

7. Щоб У. Р. Союз платив за висилку місячних членських вкладок до Головної Канцелярії.

8. Щоб член міг записати своє посмертне на кого він захоче, а не так, як тепер, що можна записати тільки на родину.

9. Щоб Народна Воля мала той самий напрямок, що тепер, тільки коротші статті, а більше новин.

10. Як дитина належить до У. Р. Союзу до 16-го року в класі О, щоб за неї У. Р. С. заплатав один рік вкладку на

\$500.00. Тоді діти не будуть лишати нашої організації і притримуються при У. Р. С.

11. Щоб головні урядники не мали по три уряди, як тепер є, але один, щоб не було нарікання, що не можуть сповнити своїх обов'язків.

Желаємо найлучшого розвитку У. Р. Союзови і успіху в нарадах конвенції.

Николай Лапішка, голова; Дмитро Завойський, секр.

Від редакції: Проектodawci правдоподобно мають на думці, щоб не було делегатів від злучених відділів (точка 4 проекту); постановою про те, що відділи мусять мати 35 членів, щоб мав право на делегата, існує вже 8 років. Таксамо відділові секретарі дістають, починаючи від 1-го липня 1940, платню від У. Р. Союзу (точка 6 проекту).

9

Відділ 310, Блекстон, Масс.

Ми, члени відділу 310 У. Р. Союзу, ухвалили на місячних зборах такі проекти:

1. Щоб У. Р. Союз назначив сталих організаторів на кожний стейт одного, бо компанії мають в кожнім місті свої офіси і агентів.

2. Щоб У. Р. Союз купив велику фарму для старців.

3. Щоб дітей приймати до Союзу платити вклади 16 літ, а по 16 літах вертати суму, на яку була дитина забезпечена, а не так, як тепер, до 16 літ життя. Наприклад, дитина має 15 літ і забезпечиться на 200 доларів, то щоб платила вклади 16 літ, а коли буде мати 31 літ, то щоб дістала повну суму забезпечення.

4. Щоб відділові секретарі не робили так, що коли член або членкиня хочуть переступитиного листа, то секретар не хоче видати, а каже, що він сам не може дати: треба скликати збори, що члени скажуть. Зборів не скликає, хіба аж річні.

Ми є за тим, що як член хоче переступитиного листа, то щоб секретар зараз видав, коли нема жадної перешкоди і член не має довгу у відділі.

5. Щоб Жіночий Голос висловив раз на місяць при Народній Волі.

родній Волі.

6. Щоб головний уряд У. Р. Союзу остав такий, як є: вони є старі і працюють.

7. Щоб У. Р. Союз давав більшу поміч з фонду заповомого. Наприклад, член платити кільканацять літ, потім хоріе два або три роки, а заповомого дістає тільки 20 доларів. Він записаний на \$1,000, так що нема чим навіть вклади заплатити, особливо, коли належить з родиною.

Марія Кушнір, Катерина Лукінік, Софія Сусли, Анна Зарішняк і Наталія Камфонік.

10

Відділ 9, Скрантон, Па.

На зборах 22-го березня відділ 9 У. Р. Союзу в Скрантон, Па., рішив подати під розвагу делегатам, членам і статутній комісії слідує пропозиції щодо зміни статута, які, на думку членів нашої організації, потрібні для дальшого і успішного розвитку нашої організації.

У. Р. Союз за минулих вісім років не зріс в членах, так як повинен був зрости, мимо того, що тих вісім років в Союзі працює сталий і платний організатор, який виконує також уряд президента нашої організації. Щоб праця була успішніша і більш корисна, пропонуємо знести уряд платного організатора і голови, а натомість пропонуємо, щоб вибрати президента так, як було в Союзі перед філадельфійською конвенцією, тобто щоб президент виконував тільки ту працю, яка є означена статутном і тільки за ту роботу йому маєтись платити.

Щодо організаторів, то Виконавчий Комітет має наймати не одного головного організатора, а кількох по різних центрах за невелику платню і комісове від тих членів, що їх організатори організує. Таким способом Союз заощадить гроші з адміністраційного фонду і оживить працю організації, бо замість одного організатора може мати п'ять організаторів. Це дасть працю для старших і молодших членів.

Вважаємо, що взагалі так

треба вести господарку в Союзі, щоб гроші з адміністраційного фонду живили виключно на конечні видатки і організування членів. Для зменшення видатків і для успішної праці пропонуємо знести уряд касієра і сполучити його з урядом фінансового секретаря. Уряд касієра і фінансового секретаря зараз ніде не практикується, бо праця обидвох майже одна і та сама. Натомість пропонуємо вибрати двох місто-председателів, яким Виконавчий Комітет і Головна Рада доручували б працю в Союзі, якби зайшла потреба на те.

Редакторів пропонуємо не вибрати на конвенції, але нехай їх наймає Виконавчий Комітет. Взагалі справу видавництва треба так поставити, щоб воно само себе оплачувало.

Пропонуємо, щоб У. Р. С. купив більшу фарму, щоб могли знайти притуловиско старі члени — бездомні, як рівнож, щоб влаштувати на тій фармі літніско для молодіж, а власиво для дітей. Таке літніско само себе оплатити та буде заохотою для молодих людей ставати членами У. Р. Союзу. Крім того може бути заохота для будучих організаторів і доброю школою для молодіж.

Пропонуємо на будуче, щоб конвенції відбувалися що 6 років, а натомість щоб одного цента взяти з конвенційного фонду і призначити на діточі клуби і організування молодіж.

Пропонуємо завести для дітей 20-літне платне забезпечення і для старших членів завести нові грамоти на 10 і 15 літ ("ендамент"), бо за такими грамотами питають.

Пропонуємо відділовим секретарям підвищити платню на три центи від долара, бо то є замало, що вони отримують до цього часу.

Валтер Малик, голова; Михайло Дорош, секретар.

11

Відділ 27, Джерзі Ситі, Н. Дж.

На місячних зборах 12-го

квітня члени 27-го відділу У. Р. Союзу висловили свої думки і дають від себе свою пропозицію делегатам на Десяті Головну Конвенцію У. Р. С.

1. Щоб на всіх грамотах У. Р. Союзу була видрукowana повна адреса Головної Канцелярії У. Р. Союзу: "Юкрейніен Воркінгменс Асоційшен", 524 Олів Стріт, Скрантон, Па. В нашій місцевості сталася пригода, що член захворів на помішання розуму, фамілії не мав, місто забрало його до шпиталю, а на маєток хворого члена місто поставило опікуна. Опікун мав всі папери і мав грамоту У. Р. Союзу. На грамоті не було повної адреси і опікун не знав, куди має звернутись, щоб на дальше платити вклади до У. Р. Союзу за хворого члена.

2. Щоб делегати на Десяті Головній Конвенції вибрали половину уряду з молодих членів, тільки щоб вони вміли писати по українськи. В такий спосіб причлуться виконувати роботу в Головній Канцелярії У. Р. Союзу.

3. Вибираючи Головну Раду, вибрати таких радних, щоб приєднували нових членів до У. Р. Союзу.

4. Пропонуємо Головній Конвенції, щоб встановити усім однакову виплату з фонду бідних, щоб заповомого давати рівно, а не так, як дотепер, що один отримує 15, другий 20, а третій 25 доларів. Це треба змінити, бо всі платять однаково на цей фонд.

5. 36-ий відділ У. Р. Союзу пропонує збільшити "Юкрейніен Лайф" і заставити примусово родини пренумерувати. Наш 27-ий відділ є проти примусу такого, як пропонує 36-ий відділ.

6. Про видавництво "Юкрейніен Лайф" делегати повинні рішити, чи можна видавати далі чи ні, бо нема грошей.

7. Пропонуємо, щоб Народна Воля виходила як дотепер, три рази в тиждень, і в тім самим напрямку.

8. Делегати повинні рішити на Десяті Головній Конвенції, щоб адміністраційні роз-

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА! Заходом Товариства "Заланів" відіграється дуже смішна комедія в трьох діях

"ЖИВІ ПОКІЙНИКИ"

В СУБОТУ, 26-ГО КВІТНЯ (АПРІЛЬ) 1941 Р. В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ 59 Beacon Street, Newark, N. J. ПОЧАТОК В ГОДИНІ 7:30 ВЕЧЕРОМ. — ВСТУП 40 Ц.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ — БАЛЬ

В цій комедії беруть участь добре Вам відомі: т. т. В. Гіба, К. Сирота, М. Надричний, С. Микитка, М. Коритко, С. Раб.

Проситься всіх місцевих і позамісцевих громадян прийти та побачити згадану дуже смішну комедію. Ручимо, що як прийдете, то певно не пожалуєте.

ЗМІНА УКРАЇНСЬКОЇ РАДІО-ГОДИНИ В СКРЕНТОНІ

Починаючи з неділі, 27-го квітня, українська радіо-програма буде передавати зі стації WARM (1400 кілосайклів) від години 11-ої до 12-ої в полудне.

ходи на будуче були менші як до того часу.

Наш 27-ий відділ бажає всім делегатам успіху в нарадах над добром У. Р. Союзу і чим скоршої злуки всіх союзів.

За уряд: Іван Патуляк, президент; Никола Харитчак, касієр; Степан Кохан, секретар.

12

Відділ 40, Лейквуд, Огайо

Члени відділу 40 У. Р. С., зібрані на надзвичайних місячних зборах 13-го квітня, взяли під увагу справу старих членів, котрі були основателями нашої організації і платили свої місячні вклади через 30 літ. Ті члени уже впили багато грошей до нашої організації. Коли ті старі члени переписались на нову систему, то багато з них мусіли залишити У. Р. Союз. Одні забрали готівку, другі перейшли на безплатне забезпечення на якісь час, а треті ще самі з собою не знають, що робити.

1. Шановні Делегатки і Делегати: Коли зійдетесь на Десяті Конвенцію У. Р. Союзу до Рочестера, Ви повинні взяти під увагу, що для тих старих членів це велика кривда. Нова система добре, але лиш для молодих. Делегатки і делегати, котрі були на Десятій Конвенції в Скрантоні, Па., пам'ятають добре, що коли прийшла дискусія над переписом на нову систему, то головний секретар Степан Корпан говорив, що буде корисніше, коли члени У. Р. Союзу переписуються на нову систему. Хоч це не є примусово, але буде для членів корисніше. Коли делегати давали запит, скільки члени будуть більше платити, то була відповідь, що дуже мало: пару центів. А тепер з тих пару центів декотрі члени платять і по пару доларів.

2. Підтримуємо проект відділу 36, щоб при переході дітей до дорослих клас звертати їм 20 процент. Тоді буде можна більше дітей приєднати до У. Р. Союзу.

3. Пропонуємо, щоб Десяті Головна Конвенція вибрала здібного головного організатора з молодих членів, котрий міг би помагати відділовим урядникам організувати молодих членів до У. Р. Союзу. Щодо головних урядників, то коли вони придуть до котроїсь місцевості і вилгосять свою думку та побудуть пару годин, то це не вистачає. Головний організатор, приїхавши до місцевості, повинен розпізнатись з молодими і з ними поговорити, так як роблять аскураційні агенти.

За уряд: Василь Бзовий, голова; Яко Муштук, секретар; Данило Паргошк, касієр; Василь Момрик, делегат.

13

Відділ 93, Шикаго, Ілл.

1. Десяті Головна Конвенція повинна постановити заборону, що Виконавчому Комітету не вільно зятягати позичок з жадного фонду на адміністрацію, видавництво, кампанію за новими членами, кошти недобору конвенції, ріжних засідань чи інших видатків, з вийком резервового фонду до фонду посмертного в роді переносу, як приписано параграфом 331.

2. Параграф 6, в якому сказано, що У. Р. Союз ніколи не може перейти під контроль або на службу якоїсь церковної або політичної організації або партійної групи, треба шанувати або основно цей параграф змінити.

3. Параграф 216, що забороняє проповідників чи священників якоїсь віри або секти бути конвенційним делегатом, вважаємо, що противиться засадам демократичного устрою нашої організації. На місце того параграфу вставити інший, що член, який був законом покараний в Сполучених Державах більш двох місяців за грошовий обман або звичайне злодійство якої не будь річі, не може бути делегатом.

4. Наша думка така, що тільки злука союзів допоможе задержати українське ім'я в цьому краю і дасть змогу новій генерації не куратися свого походження та скріпить їх активність в обороні землі їхніх пращів. Вона також поставити одну організацію на тривкі основи в майбутньому. Тому, як Восьма Конвенція у Філадельфії прийняла ухвалу про злуку одноголосно, ми домагаємося зрештою тої ухвали. Пропонуємо, що Конвенція повинна вибрати "Комісію злуки" з п'ятьох членів, а та разом з одним чи більше правними дорадниками передасть злуку рівного з рівним. Членів Виконавчого Комітету якого не будь союзу до пропонуваної комісії не рекомендуємо.

За проєктову комісію: Микола Гудз, Михайло Єндже-йовський.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УКР. РОБ. СОЮЗА

ВІДДІЛ 7, СКРЕНТОН, ПА. Збори в неділю, 27 квітня, в 3-ій половині, в клубі, там, де все, з причини свята. Кожний член повинен прийти і заплатити свої вклади, бо в противному разі буде сусупованій.

І. Бучма, секр.

ВІДДІЛ 29, ОЛД ФОРДЖ, ПА. З причини свята збори відбудуться в неділю, 27 квітня. Кожний член має прийти на ці збори і заплатити свої вклади, щоб розмет був в Головній Канцелярії до 1-го. Так ухвалено на минулих зборах. Отже всі як один на збори.

Уряд

ВІДДІЛ 38, НЮ ЙОРК, Н. Й. З причини свята збори відбудуться в неділю, 27 квітня, в 2-ій половині, в Карпатія Гол, 217-219 Іст Шеста вул.

ІІ. Прибільський, секр.

ВІДДІЛ 48, СКРЕНТОН, ПА. З причини свята збори в неділю, 27 квітня, в 1-ій половині, в У. Г. Клубі, при 608 В. Лакаванна Ебню.

І. Тарас, секр.

ВІДДІЛ 68, ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. З причини свята збори відбудуться в неділю, 27 квітня, зараз по Службі Божій, там, де все. Проситься всіх прийти і заплатити свої вклади. Хто не заплатити, то за такого члена не випилює розмету до Головної Канцелярії, бо в нашій касі нема грошей.

Паталюк, предс.; С. Луговий, секр.

ВІДДІЛ 302, ФРЕНКЛИН, Н. ДЖ. Збори в неділю, 27 квітня, в 1-ій половині, там, де все. Проситься всіх прийти на час. Є важні справи до поглядження. В той сам день буде мати баль, на котрий треба вибрати робітників.

І. Купіч, секр.

В. Винниченко

"ГЕЙ, ХТО В ЛІСІ, ОБІЗВИСЯ"

(Продовження)

Надійшовши так, що йому видко босяків унизу, він стане над провалля і голосом, немов заводський гудок, як рев не пісню:

Гей, хто в лісі, обізвися, Гей, хто в темнім, одгукнися! Та викрешем вогню, та закурим люльку, Не журися!

Босяки унизу, неначе страшенно зрадівши, починали гукати, кликати співати тої самої пісні. Тоді Корчун помазу сховає до них стежкою. І Зіньовий видно було, як, зіштовши, він карав халамидників: то ногою одного штурхне, то лямпасе другому дасть, то плечем іншого штовхне так, що той аж ноги догори задер. І ніхто-ніхто не смів йому й слова напроті сказати. Тільки як він відходив, то вони в спину йому грозилися кулаками і сердито та пошепки про щось гаряче говорили між собою.

Так от, Зінь, не взявши в горниці того, що йому треба, слухняненько йде за бабцю в кухню. Голівку схилив на ліве плече, личко задер догори, оченятками дивиться ясно та отверто (бо він же зовсім не до пасок підбирався).

А в кухні дим, чад, гармі-дер, задуха. Мама така вся червона, як буває тоді, коли з бані приходить, аж палає й пашиць усім лицем, чолом, руками. Піч теж пашиць і палає. Шибки від сонця так само па-

лають. Тільки бабця та кішка Зозулька ле паляють і не пашать, бо обидві старенькі й сіренькі.

Зінь підходить до стола і пальцем обережненько торкається до купки родзинок.

— Мамо, а родзинки теж скоромні?

Мама місить тісто на столі з такою люттю, неначе спіймала давнього свого ворога.

— Скоромні, скоромні, не чіпай.

Зінь якийсь момент мовчить і ніжненько пучкою надушує на зморшкуваті густо-червоні ягідки.

— А на Великдень уже не скоромні?

— На Великдень їж, скільки схочеш.

— А чого ж тепер скоромні?

Мама хапає качалку й починає качати тісто, злякано озируючись до печі.

— Мамо, а чого ж тепер скоромні?

— Одчепись, Зіню. Сидь собі там, та грайся чимсь.

— А чого ж, мамусю, скоромні? Корчун не хоче? Правда?

— Правда, правда. Одіди звідси. Сидь там. Мамо, підкиньте ще дровець у піч.

Зінь слухняно відходить трошки на бік і пучкою обережно підлазить до купки шафрану. Шафран жовтий та пухкий, неначе порох з кві-

— А чого ж, мамо, Корчун не хоче?

Мама не чує, бо кацає тісто. Зінь знову трохи мовчить і згортає шафран у рівненьку купку. Тепер він — неначе малесеньке, тільки що вилуплене курчатко, і смачно пахне паскою.

Зінь злегка знизує плечима й тихенько виходить з кухні. То самі його тягнуть у кухню, то виганяють. Правду каже тато, що жінки перед святами, як навіжені.

Але Зінь задоволений, що його вигнали з кухні. Тільки на двір він не йде, а знову нишком підкрадається до дверей до горниці й відчиняє їх.

Вони, паршиві, знову тонесенько й жалібно скавучать. Одначе з кухні ніхто не визирає і Зінь пролізає крізь щілину дверей до горниці.

Тут тихо, чисто й холодно. На довгому столі, як поли в ризах, стоять паски з білими шапками. Коло них у великих мисках, немов букети квіток, записалися розмальовані яєчка, — червоні, зелені, жовті, сині. Хрущики великою жовтою купою, як покручені стебла старих очеретин, лежать збоку просто на столі. А посередині поважно і важко розлігся окорок. І все таке смачне та скоромне, що Зіньові аж мокро в роті стає.

Але він обходить стіл і навіть пучкою не торкається ні до пасок, ні до яєчок, ні до чого. Він прямує просто до купутя. Там, перед босями, горить лямпадка. Через те, що їм запалено лямпадку, вони не мають права бути сердитими і їх боїться нема чого, хоч би й паску їв.

То Корчун має право сердитись, бо йому не запалено ні лямпадки, ні свічки. А коли він не буде сердитись, то тоді можна буде і паску їсти, і скоромитись, і на вулицю бігати, і все-все робити.

Зінь підставляє стільця до купутя, вилізає й обережно стає на ноги. Бозі зблизка кумедні, губаті, з витріщеними очима. Зза бозі — мамі Ісусика — стирчить кінчик свічки. Зінь делікатненько, потихеньку витягає її і ховає собі за пазуху. (Мама Ісусика за це не повинна сердитись, бо їй же є лямпадка.)

Злізши з стільця, Зінь хазяйновито становить його на місце і швиденько вислизує з горниці. От тепер він може собі й на двір іти!

Та не тільки на двір виходить Зінь, а ще далі: аж до хвіртки паркану, аж до провалля. Сонце гріє в голову й лице, як у кухні піч, і треба жмуритись, щоб не било в очі та щоб видно було, чи є серед босяків Корчун.

Ні, від хвіртки нічого не видко. Тоді Зінь, боязко пригнувшись, іде далі понад самим проваллям.

От тепер видко: внизу на траві кружка сидять халамидники. Але Корчун серед них нема. І ніде не видно його.

От коли б Корчун знову занув от там під тим горбиком! Адже босям ставляють свічки тоді, як вони сплять, а не як ходять чи в картки грають. Та нема ніде Корчуна. Тільки самі босяки. Та й вони не сплять, не грають у картки й навіть не лежать. А збились усі докупти та про щось гаря-

че-гаряче балакають. Та все чогось поглядають на гору, — не в той бік, де притулювся в ямці Зінь, а в другий, туди, кудю раз-у-раз приходить Корчун. Мабуть вони не слухались своїх мам, поскоромились та тепер бояться, що Корчун забере їх у торбу. Ага, от він же їм задасть!

А Зіньові він нічого не може зробити, бо раз, що Зінь не поскоромився, а друге, що він йому поставив свічку. Як Корчун засне он там під горбиком, Зінь тихесенько спуститься, підлізе та й поставить йому свічку. А тоді прийде до дому й буде собі їсти і хрущики, і пасочки, і яєчка, і родзинки, і все, що захоче, бо Корчун уже не зможе сердитись.

OUR AMERICAN PAGE

Mail contributions to 524 Olive Street, Scranton, Pa.

BOLSHEVIK DUPLICITY

The pact between Joseph Dzugashvili Stalin and Yosuke Matsuoka cementing "sudden and unexpected" Soviet-Japanese friendship, has added to, though certainly not yet completed, the picture of the Muscovite dictatorship's duplicity and betrayal complex. Its first sketch came with the Soviet-Nazi pact of August, 1939, followed by contours which made the picture clearer. On the occasion of the last dab of color, it is worthwhile to recall previous ones.

Some may have already forgotten, but many people still remember very clearly, the role played by the bolsheviks in the Spanish Civil War. During the most trying moments of that battle between democracy and fascism, they undermined the forces of the Spanish Loyalists with terror, betrayal, uprisings, "purges" and provocation of the population. With one hand, they smeared the Spanish independence struggle with their fanfare, as a result of which the fascists easily succeeded in labeling the Spanish government "red"; and with another hand, they broadcast throughout the world their deliberately insincere call for a "united front" against Italian and German fascism.

This "front" was supposed to defend the democracies against the aggressive ambitions of Hitler, Mussolini and Hirohito. Everyone who charged the bolsheviks with being provocateurs, which they were and are in fact, was called a traitor, "boss stooge" and a fascist by the bolshevik press and orators. This went on up to the very day that Stalin and Hitler signed a pact of "friendship" in Moscow.

One betrayal then followed another. When it was necessary for Hitler to "soften" Rumania, Stalin reinforced the Dniester with troops, frightened the Rumanians with manoeuvres, and thus the scared Bucharest government scurried to Hitler seeking defense. Hitler heartily agreed to protect Rumania from the Soviets, of course, at the price of establishing a friendly administration and setting up German military garrisons in the country. As soon as this happened, Stalin grabbed himself a "reward" in the form of Bessarabia and Bukovina, the Magyars took Transylvania as their share of the spoils in exchange for an agreement to allow passage for German troops. And the partners of Berlin and

Moscow rubbed their hands in glee, for it was "good business."

History repeated itself in the case of Bulgaria, with whom the Muscovite commissars even had the cheek to make jest. When this powerless country submitted to the German panzer divisions and, while under the threat of destruction, signed a pact with Hitler, Moscow shook a forefinger at her. Fingers crossed, it was said that Stalin didn't like Bulgaria's attachment to the German orbit. Her alignment with the Axis, forced upon her by Berlin, according to the Moscow note, wasn't a "peaceful act"! Indeed, such cynicism could come from Moscow alone.

No less cynical was the signing of the "friendship and non-aggression pact" between Russia and Yugoslavia two hours before the Germans began their advance upon the Serbs. That is the well-known strategy of German propaganda—to arouse an adversary's hopes and then disperse them. The pact with the great "Slav brother" no doubt gave birth among some Yugoslavs to a hope that Moscow would help. The German stroke, consummated without a word of protest from Russia, must have certainly been doubly depressive to those Balkan Slavs who had placed their faith in the Kremlin.

EASTER, 1941

By Myra Lazeczko
Winnipeg, Canada

When I beheld his face,
So unafraid, so pure,
I knew the final thrust of pain
That women must endure.
The eyes that looked in mine
Were dulled with agony.
(The eyes of Mary when she saw

Her son at Calvary.)
When I beheld his hands,
Untouched, unmarred and white,
I thought how, often, fearfully,
I nursed him in the night.
(And Mary, in remembering
The hour her child was born,
May, too, have thought how
dear those hands
Were pierced with bleeding thorn.)

When I beheld his face,
So unafraid, so brave,
I saw a Christlike courage there
That burns beyond the grave.
And as he went I proudly
smiled,
Nor flinched to bear my loss;
The sons of Britain take the
Sword,
Their mothers take the Cross.

During the past few years the heroic struggle of China against Japanese militarists was a favorite mare which the bolsheviks, oh! so loved to mount. There was a time when the Communists hogged all the credit for Chiang Kai-Shek's defiance of the Nipponese. They called those units organized by Chinese Communists the mainstay against the Japanese advance, though in fact these Communist "armies" hadn't proven their mettle in battle.

In recent times, upon orders from Moscow, these Communists began to provoke the Chinese government and to rebel against their commander-in-chief. Chief Commissar Molotov and Under-Commissar for Foreign Affairs Vishinsky began to confer more frequently with the Japanese diplomats. Thus they talked themselves into a betrayal of democracy, and after selling the Spanish, Bulgarian, Yugoslav and other peoples down the river, they betrayed the Chinese.

All this time the Communists, with glib tongue, made assurances, and today have the cheek to repeat, that this is being done "in the interests of peace." Whereas, in fact, their pact with Hitler was the signal for the second World War. Russia's conduct has encouraged the other dictator states to spread the war to the Balkans. The Japanese-Soviet pact aims to let the Japanese loose in Southeast Asia, that is, to bring about a clash between Japan on the one hand, and England, the United States and Holland on the other. Shouting from the Kremlin to New York City's Union Square against the "war mongers," the Communists, with sadistic mania, pour oil on the fire and start new blazes wherever they can.

It may be that the flames of this new fire, which the Muscovite incendiaries would like to spread across the Far East, will reach America. It may be that the Nipponese militarists, heartened by the document which Matsuoka brought home with him, will provoke war incidents in which it would be necessary for the American army and navy to become involved. But history can cite many examples in which the incendiaries were burned by their own fires. Thus ended the existence of the Austro-Hungarian and German empires. Thus did the empire of the Romanoffs collapse. They who today ape the Kaisers and the Tsars might easily find themselves in the predicament of their predecessors.

war rehabilitation, both internal and international.

We are reminded of this situation by a report of a thorough-going study of America's capitalist system completed recently by the Temporary National Economic Committee, which spent a million dollars during the past three years investigating the concentration of economic power in these United States. The forty-four monographs and thirty-seven thick volumes of published hearings certainly paint a bleak picture of flag waving and patriotic fervor.

The study supports the view that "most of the wealth and income of the country is owned by a few corporations, that these corporations in turn are

owned by an infinitesimally small number of people, and that the profits and operations of these corporations go to a very small group, with the result that opportunities for new enterprise . . . are constantly being restricted."

One monograph shows that in 1936 ninety-eight percent of the fifty million income-receiving people averaged \$1,065, the upper-bracket two percent averaged almost twelve thousand dollars at the same time, while more than five thousand persons earned incomes above \$116,000. We must bear in mind that "the average" doesn't paint a clear picture of the situation, however. For the average figure is the mean between the lowest income, which may be as low as, if not lower than, one hundred dollars, and the highest income of twelve thousand dollars. "The average" doesn't show just how many people earned one thousand dollars a year, how many earned ten times that, and how many struggled in want with an income far below one thousand dollars. But the 1936 relief rolls, unemployment figures and W. P. A. statistics certainly add the necessary color to this picture, for we can all remember the situation five years ago clearly enough to judge for ourselves just how many of the fifty million people who received incomes made anything near a thousand dollars a year.

Among other conclusions obtained by the TNEC study, it would be worthwhile to make a note of these:

There is a definite tendency toward monopoly. In 1937, the largest fifty of 147,000 active manufacturing concerns produced twenty-eight percent of the total output, with a considerable decline of small enterprises during the past eight years going hand in hand with this situation. In the automobile industry, three manufacturers have 89 percent of all the business.

For small business the study revealed that "the chance of a newcomer becoming an established member of the business community is sadly slight. He carries on until his funds are exhausted and then disappears from the scene. His place is taken by another hopeful."

These are but a small fraction of the problems which face America today and will haunt her when the defense program ends. The only encouraging feature of the whole matter is that there are some people who are awake and who realize that we have problems such as these.

UNMUSICAL YOUTH

We note that in the reports of the Ukrainian Congress Committee's treasurer, there is sadly and conspicuously lacking the names of youth groups. Only two Ukrainian youth organizations have contributed to the fund to record Ukrainian musical art. They are the United Ukrainian Youth Clubs of Boston and the Ukrainian Girls Club of Baltimore. This is certainly no worthy reflection upon

so-called youthful activity. So much has already been said and written in our various Ukrainian-American publications about the recording project that it seems everyone would by now know about it. But let us repeat once more. The Ukrainian Congress Committee of the four fraternal orders decided some time ago to make electrical recordings of twenty selected Ukrainian songs. Ten records are to be made of choral selections rendered by a chorus under the direction of no less a master than Alexander Koshetz. A set of these ten records, if ordered in advance, will cost ten dollars. Many people have already made such advance orders, while various groups have sponsored entertainments and other functions for the benefit of this recording fund. The advance orders have a money-back guarantee in case circumstances prevent the completion of this project.

But our youth has been far in the background in this activity. The situation is all the more appalling when one considers that youth is the backbone of virtually every Ukrainian choral organization in the nation. It would seem that because of this fact our youth would have a special interest in the recording project. Yet, the actual situation is in direct contrast to this fact.

It is things like these which sometimes give cause for charges that our youth is not worth its weight in sawdust. Were one to judge by youth's interest in the recording project, his charge would indeed be justified, we think.

"NEVER A DULL MOMENT," says one satisfied reader of UKRAINIAN LIFE Magazine, A Monthly for Americans of Ukrainian Descent. Brighten your life with UKRAINIAN LIFE. One dollar per year. Address: 524 Olive Street, Scranton, Pa.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ ПОГРЕБНИК на Філадельфію й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
Cor. Franklin & Brown Sts.,
Philadelphia, Pa.
Tel.: Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПОЧУВАЄТЕСЬ ЗЛЕ — НЕ МАЄТЕ ЗАПАЛУ ДО ЖИТТЯ?

Болить вас голова — маєте газу в шлунку?
● Скільки разів маєте запір кишків і терпите біль через газ, який відлих, нудоту від нестравності, вживайте FEEN-A-MINT. Це розвіваюча жвачка, котра має добрий смак, полегчить вам запір легко, а певно. Заживайте перед сном — а рано почуватимете полегшу й ви знову будете почуватися добре. Мільйони людей — молодих і старих, покладаються на цей недорогий FEEN-A-MINT. Він допоможе й вашій родині. Купіть FEEN-A-MINT нині!

If you like MILD cheese flavor here's the kind to get

THE CHEESE FOOD THAT'S DIGESTIBLE AS MILK ITSELF

Learn about your immigrant parents from a concise, clear, accurate survey in Yaroslav J. Chyz's THE UKRAINIAN IMMIGRANTS IN THE UNITED STATES—thirty-two pages of invaluable information. Only ten cents. Mail in coin or stamps to: The People's Will, 524 Olive Street,

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНА-ЕМ. Партитура на фортеп'яні з тенором \$2.50
АЛ ЇВМ СТІЛЕЦЬКИХ ПІСЕНЬ. На фортеп'яні з усіма словами 2.50
УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ТАНЦІ. На фортеп'яні 2.00
UKRAINIAN BAZAAR 2248 Grayling Avenue Detroit, Mich.

НИНІ... АБО КОЖНОГО ДНЯ...

НЕ ТРЕБА
БУТИ
БАГАТИМ
ЩОБ ПИТИ
БАГАТУ
Old Quaker

PINT \$1.08
4/5 QUART \$1.70

Чиста життєвість. Разом з податком. У всіх стейтових складах.
THIS WHISKEY IS 4 YEARS OLD. 90 PROOF.
Copyright 1941, The Old Quaker Company, Lawrenceburg, Indiana.

SCRANTON NATIONAL BANK СПІВПРАЦЮЄ ПРИ НАЦІОНАЛЬНІЙ ОБОРОНІ

ВІД 1-ГО ТРАВНЯ 1941 РОКУ

всі американці дістануть нагоду прийняти участь безпосередньо й особисто в програмі національної оборони, купуючи Оборонні Шадничі Бонди і марки.

На протязі минулого року Скрентон Нешенел Банк поставив свої засоби до розпорядженості промисловцям і іншим особам, що хотіли помагати в програмі національної оборони. Згідно з цією задаєю співпраці, ми тепер радо пропонуємо нашу поміч Урядові і громадянству, щоб допомогти перевести в життя фінансову частину оборонної програми.

Хто бажає інформацій у справі трьох нових серій Бондів Оборони і нових Шадничих Марок Оборони, ми йому радо уділимо. Напишіть до нас, зателефонуйте або прийдіть особисто.

Шадничі Бонди Оборони Серія Е для малих вкладчиків.

Шадничі Бонди Оборони Серія F і G у більших сумах для осіб і корпорацій.

Шадничі Марки Оборони для вашої вигоди.

Ваші гроші будуть працювати в програмі національної оборони, щоб охоронити волю і безпеченство Сполучених Держав.

Без зобов'язань і без кошту

SCRANTON NATIONAL BANK

Corner Lackawanna and Washington Avenues

Член Федеральної Корпорації Обезпечення Депозитів
Член Федеральної Резервової Системи

THINKING OUT LOUD

Opinions expressed herein are the author's.

By Ann Nestor

BENEATH THE SURFACE

The war abroad and America's race against time to build up her defense system as well as aid the attacked and oppressed peoples of Europe, has distracted our people's attention from economic and social reform and progress at home. That doesn't mean, however, that we have no social-economic problems. The recent wave of labor strikes, with the workingmen of America seeking to better their lot, has portrayed in bold relief that America's internal problems are by no means solved. They are but overshadowed by the national defense effort, which is certain-

ly no answer to John Doe's never-tiring quest for life, liberty and the pursuit of happiness.

If anything, the national defense program, in its ultimate effect, will but make the common man's lot in the post-war period ever more burdensome. When, if and as the dictators collapse and the defense program is but a memory, America's hangover will indeed be a headache which will no doubt be incomparably greater than any previous one. This will be all the more burdensome upon the average citizen because to the unsolved problems of our era will be added new issues and burning questions of post-